

Töövõimetushüvitise seonduvad muudatused ja töötamine pikaajalise haiguslehe ajal

Perearstide infotund

Tea Matson, Mari Kalbin

27.03.2024

TERVISEKASSA

Tervise- ja tööministri 22. juuli 2022. a määruse nr 62 „Töövõimetuslehe vormistamine ja edastamine Tervisekassale“ muudatus maikuus 2024

- Tööst vabastamise põhjuse nr 17 muutmine:
 - vana nimetus: terviseseisundile vastava töö andmine või üleviimine kergemale ametikohale;
 - uus nimetus: rasedale terviseseisundile vastava töö andmine.
- Lisatud uus tööst vabastamise põhjus nr 21 – töötingimuste ajutine kergendamine (*edaspidi P21*)
- P17 ja P21 TVL andmekoosseisu lisandub uus arsti poolt täitmisele kuuluv kohustuslik andmeväli „Info tööandjale töötingimuste kohandamiseks“.
 - Kuna raviarstil võib puududa objektiivne info patsiendi töökeskkonnast ja töö eripärast, luuakse raviarstidele **võimalus vajaduse korral** konsulteerida töötervishoiuarstiga e-konsultatsiooni teel.
Töötervishoiuarstide e-konsultatsiooni teemal räägib pärast minu ettekannet Mari.

NB! Koos nimetatud muudatustega kanname tootmisesse ka avatud olekus TVL arstide poolt tühistamise ja muutmise teenuse.

Töövõimetushüvitiste maksmisega ja TVL väljastamisega seotud teised muudatused

- **Pikeneb hooldushüvitise maksmise periood**
 - Alla 12-aastase lapse põetamise või alla 19-aastase puudega isiku põetamise korral makstav hooldushüvitise periood pikeneb 14-lt päevalt maksimaalselt 60 päevani.
- **Haiguslehe tööst vabastamise põhjus 1 – haigestumine ja olmevigastus**
 - Määruse nr 62 muudatus alates 30.06.2022.a., millega liideti haiguslehe tööst vabastamise põhjus „olmevigastus“ põhjusega „haigestumine“. Mõlema töövabastuse põhjuse hüvitise maksmise skeem on sama.
 - Loodud Tervisekassa automaatkontroll, juhuks kui soovitakse veel avada haiguslehte põhjusega 3 – olmevigastus: TVL avaja ei saa olmevigastuse põhjusega haiguslehte avada, saab veateate "Muutke TVL põhjust. Põhjus 3 on liidetud põhjusega 1."

Tööandjate palved arstidele

- Töövõimetuslehe avamine:
 - kohustus on edastada TVL kohe töövabastuse alguses Tervisekassale;
 - kui pikendate töövabastuse kuupäeva ainult oma töölaual, siis see info ei jõua Tervisekassa vahendusel tööandjateni. Palume koostada järgleht, et tööandjatel oleks jooksvalt informatsioon töötaja töölt puudumise eeldatava pikkuse kohta.

Tööandjad on äärmiselt häiritud, et nad ei saa infot avatud TVL-st õigeaegselt, olgugi et seadusandlus kohustab TVL andmete edastamise koheselt pärast isiku töövabastuse vajaduse kindlaksmääramist.

- Töövõimetuslehe edastamine tagantjärgi:
 - seadus tagantjärgi edastamist otseselt ei keela, aga palun saage aru tööandjate pahameelest, kui TVL edastatakse 1,5 või 2 kuud hiljem. Tervisekassal on väga keeruline sellistele tööandjate kaebustele vastata. Soovitaksin lähtuda põhimõttest, et kui inimene ka koheselt pärast tervenemist TVL ei küsi (inimese vastutus), siis mitu kuud hiljem lehe väljastamine ei ole põhjendatud.

Uued teenused (1)

Koos töövõimereformiga seotud uuendustega kanname tootmisesse avatud olekus TVL-de arstide poolt tühistamise ja muutmise teenused.

- TVL tühistamine ja muutmine on lubatud ka teise raviasutuse tervishoiutöötaja poolt.

Avatud olekus TVL muutmise teenus

Tervishoiutöötaja saab muuta järgmisi andmeid:

- Diagnoos
- Tööst vabastamise põhjus
 - Lehel põhjusega 21 ei saa muuta tööst vabastamise põhjust.
- Töövabastuse alguse kuupäev
- Töövabastuse lõpu kuupäev
- Hooldatava isikukood, eesnimi, perenimi, sünnikuupäev
- Kergema töö tingimused

Kui tervishoiutöötaja soovib muuta töövõimetuslehte, mis ei ole staatuses "Avatud", siis kuvatakse talle veateade tekstiga "Lõpetatud TVL muutmine ei ole lubatud. Saatke palun õiend."

Uued teenused (2)

Avatud olekus TVL tühistamise teenus

- Ämmaemand saab tühistada ainult lehti põhjusega 17.
- Põhjusega 21 töövõimetuslehte saab tühistada ainult arst.
- Töövõimetuslehe tühistamisel peab sisestama meditsiinitöötaja ühe tühistamise põhjuse järgmisest valikust:
 - Isik loobus TVL-st
 - Valele isikule koostatud TVL
 - Vale TVL liik
 - Esmase TVL muutmine järgleheks
- Põhjusega 21 töövõimetuslehe tühistamisel peab arst sisestama ühe tühistamise põhjuse järgmisest valikust:
 - Isik loobub TVL-st
 - Isiku töötingimusi ei kergendatud
- Kui arst proovib tühistada töövõimetuslehte, mis ei ole staatuses "Avatud", siis kuvatakse arstile veateade tekstiga "Lõpetatud TVL tühistamine ei ole lubatud. Saatke palun õiend.,,"
- Pöörame infosüsteemides tagasi „ravi eiramise“ ploki kaudu TVL-st loobumise märkimise.
 - Hüvitamise piirangute plokk (sisaldab valikuid „joove“ ja „ravi eiramine“) jääb arstile hüvitise maksmise piirangute märkimiseks.

Üldinfo töötamisest haiguslehe põhjusega 21 ajal

Eesmärk: vältida raskemalt haigestunud inimeste püsiva töövõimetuse tekkimist ja tööturult kõrvale jäämist. Tegu on vabatahtliku süsteemiga: see toimub raviarsti heakskiidul, vajadusel töötervishoiuarsti toel, patsient peab tööle naasmist soovima ning see kõik peab sobima ka tööandjale.

Kohandamise vajaduse võib tingida nii füüsiliselt raske töö kui ka vaimset suuremat pingutust nõudev töö, mis inimese diagnoosist tulenevalt ei pruugi ajutiselt tema terviseseisundiga sobida.

- Kohandatud tingimustes töötamine võib tähendada:
 - Kergemaid tööülesandeid
 - Töökeskkonna kohandamist
 - Töökoormuse vähendamist
- Sobivad töötingimused määrab raviarst ning need esitatakse töövõimetuslehel.
- Initsiatiiv kohandatud tingimustes töötamiseks võib tulla ükskõik kellelt – arstilt, töötajalt, tööandjalt. Hästi tähtis on kõigi kolme osapoole suhtlus.

Kasu inimesele: töötab osalise koormusega ja saab 100 % töötasu (muidu oleks 70% hüvitise määraga kodus haiguslehel).

Kasu ravikindlustuse eelarvele: Tervisekassa hüvitaks kodus haiguslehel olevale inimesele 70% eelmise aasta tulu põhjal, nüüd aga 50 % tegelikust töötasust.

Töötingimuste ajutise kergendamise (P21) haiguslehe väljastamine

- P21 järglehte saab arst väljastada isikule, kes omab ravikindlustust:
 - töölepingu alusel;
 - FIE ettevõtte tegevuses osaleva abikaasana;
 - viisa alusel töölepinguga töötajana.
- Töövõtu või käsunduslepingu alusel ning FIE-na töötavatele isikutele ei saa P21 haiguslehte väljastada.
 - Kindlustuseliigi kontroll toimib automaatselt. Arst saab veateate, juhul kui soovib avada P21 inimesele, kelle selleks õigust ei ole.
- P21 järglehte võib arst avada etteulatuvalt kuni 30 päeva:
 - st et arst saab avada P21 juba siis, kui inimesel on haigestumise tõttu väljastatud järg TVL veel arsti poolt lõpetamata st. staatuses „avatud“;
 - etteulatuvalt P21 väljastamine informeerib tööandjat varakult töötaja jaoks kohaldatavatest töötingimustest.
- P21 töövabastuse alguse kuupäev saab alata järglehena mitte varem kui haigusjuhtumi 61. päeval.
- P21 tohib väljastada, kui töötingimuste ajutine kergendamine kestab eelduslikult vähemalt 30 päeva.
 - P21 järglehte tohib väljastada kuni Tervisekassa poolt 182 päevase hüvitamise perioodi lõpuni.
- Kui inimesel ei ole võimalik kogu P21 perioodi töötada, peab ta arsti informeerima ja arst peab P21 kuupäevades tegema vajalikud muudatused.

Võimalikud olukorrad, kus arsti poolt väljastatud P21 haiguslehte ei rakendata

Töötaja teavitamine P21 lehe avamisest

E-maili teavitus töötajale

Lugupeetud Mari Maasikas,

Tervisekassa teavitab, et Teile on avatud haigusleht algusega pp.kk.aaaa töötingimuste ajutiseks kergendamiseks.

Raviarst on kirjeldanud töövõimetuslehele tööandja jaoks Teie terviseseisundist lähtuvad soovitused töötingimuste kohandamiseks. Palun võtke oma tööandjaga esimesel võimalusel ühendust, et läbi arutada, kas ja kuidas on võimalik kohandusi rakendada. Leppige kokku kohandatud tingimustes töötamise alustamise päev ning kohandatud tingimustes töötamise ajal makstav töötasu.

Juhul kui tööandjal ei ole võimalik kohandusi rakendada või erineb töötamise alustamise kuupäev raviarsti poolt märgitust, siis teavitage arsti töövõimetuslehe muutmise vajadusest.

Lisainfot kohandatud tingimustel töötamise osas vaadake Tervisekassa kodulehelt. Küsimuste korral palume ühendust võtta info@tervisekassa.ee või infotelefonil (+372) 669 6630.

Tööturuteenuste ja -toetuste ning nõustamise saamiseks palun pöörduge Töötukassa poole.

Nõustamiseks registreerige teile sobivas maakondlikus osakonnas. Osakondade kontaktid leiate siit <https://www.tootukassa.ee/et/kontaktid/esindused>. Töötukassa infotelefoni number on 777 3000.

Tervisekassa

Tööandjale kuvatav uus andmeväli „Info tööandjale töötingimuste kohandamiseks“

- Tööandjale kuvatakse töötingimuste kohandamise / kergema töö tingimuste andmevälja.
- Info töötingimuste kohandamise kohta on nähtav arstile, tööandjale, inimesele, Töötukassale.
 - Tervisekassale töötingimuste kohandamise kirjeldus nähtav ei ole.

TVL liik:

Haigusleht (järgleht)

Olek

Avatud töövõimetuslehed ⓘ

Töövabastuse põhjus:

Töötingimuste ajutine kergendamine

Info tööandjale töötingimuste kohandamiseks:

Saab töötada pool päeva ja peab puhkama iga 15 min järel

Töövabastuse periood:

Arsti poolt täidetav andmeväli „Info tööandjale töötingimuste kohandamiseks“

- Kergema töö tingimused on vabatekstiväli, mis mahutab kuni 2000 tähemärki.
- P21 järglehe avamisel on arstil kohustuslik sisestada kergema töö tingimused.
 - Töötingimuste kohandamise väljale ei tohi kirjutada delikaatseid andmeid, näiteks diagnoosi, inimese tervisemurede vms kohta.
- Järgmiste P21 järglehtede avamisel on kergema töö tingimuste vabatekstiväli arstile eeltäidetud.
- Kui inimese tervislik seisund muutub, on arstil võimalik P21 andmeväljal olevat infot muuta.

- Kergema töö tingimuste tekstivälja täitmisel on P21 järglehte väljastaval arstil võimalik konsulteerida töötervishoiuarstiga. *Sellest räägib täpsemalt Mari.*

Töötervishoiuarsti e-konsultatsioon

Töötervishoiuarsti e-konsultatsiooni võimalus luuakse 01.04.2024.

Kergendatud tingimustel töötamise võimaldamiseks hindab raviarst lisaks patsiendi tervise seisundile ka töötingimuste ja töökeskkonna muutmise vajadust

- Kuna raviarstil võib puududa objektiivne info patsiendi töökeskkonnast ja töö eripärast, luuakse alates **15.05.2024** raviarstidele **võimalus vajaduse korral** konsulteerida töötervishoiuarstiga e-konsultatsiooni teel.
- Töötervishoiuarsti erialase pädevuse hulka kuuluvad töökeskkonna ohutegurite tundmine ja nende tervisemõjudega arvestamine kui ka terviseedenduslike meetmete rakendamine töökohal.
- Töötervishoiuarsti konsultatsioon võib olla vajalik olukorras, kus töökeskkonnas on palju töötaja tervist mõjutavaid ohutegureid, kui tegemist on keeruliste tööprotsessidega ning samuti juhul, kui töötaja haigestumine on seotud tööga/töökeskkonnaga.

E-konsultatsiooni kokkulepped

- **A. Patsient suunatakse e-saatekirjaga töötervishoiu e-konsultatsioonile alljärgnevate juhtude või seisundite korral:**
- On kahtlus, et tervisehäire on seotud tööga, vajab võimaliku seose tuvastamist ja sellest lähtuvat edasise käsitluse täpsustamist nii tervisehäire kui ka tööga seotud soovitude osas (sh tööle naasmise tingimused pärast rasket haigust, pikkade või korduvate lühikeste haiguslehtede puhul töö sobivuse või tingimuste üle otsustamiseks).
- Töökorralduse tegemisel tööandjale ja/või töötajale tervisehäire puhul, mis on tõenäoliselt tööst tingitud või tervisehäire puhul, mis ei ole tööst põhjustatud, aga mõjutab võimet täita kokkulepitud tööülesandeid (nt krooniline haigus, puue).
- Töövõimetusleht töötingimuste ajutise kergendamise (põhjus 21) korral. Kui töövõimetuslehe väljastanud arst vajab konsultatsiooni töötingimuste ajutise kergendamise määratlemisel ja kui on ette näha, et patsient on vähemalt 60 päeva töövõimetuslehel ning hinnatavalt vähemalt 30 päeva veel peale töötingimuste kohandamist.
- Kui tervisehäire on arvatavalt seotud tööga ning on tegemist kutsehaiguse kahtlusega.
- Raseda töötamisega seotud küsimuste korral, sealhulgas töövõimetuslehe (põhjus 17) tingimuste kirjeldamiseks.

E-konsultatsiooni kokkulepped

- **B. Patsient suunatakse e-saatekirjaga töötervishoiuarsti poolt teisele arstile töötervishoiu e-konsultatsioonile alljärgnevate juhtude või seisundite korral**
- Töötervishoiu kontrolli käigus leitakse patsiendil tervisehäire, mis ei ole seotud tööga ega töötingimustega ja vajab teise eriarsti sh perearsti edasist käsitlust (sh tulenevalt 40–65-aastase täiskasvanu tervise jälgimise ja haiguste ennetamise juhendist).
- **C. Patsienti ei suunata e-saatekirjaga töötervishoiu e-konsultatsioonile alljärgnevatel juhtudel:**
- Patsient vajab erakorralist ravi, sealhulgas tööõnnetused.
- Patsient ei ole nõus kohandatud tingimustega töötamisega.
- Patsiendi tervisehäire ei ole seotud tööga ega töötingimustega.
- Korralduslike küsimuste lahendamiseks.

E-konsultatsiooni kokkulepped

- **D. Määruse „Tervise infosüsteemi edastatavate dokumentide andmekoosseisud ning nende säilitamise tingimused ja kord“ nõuete kohaselt tuleb vormistatud saatekirjal ja saatekirja vastusel esitada alljärgnevad patsiendi seisundi kohta käivad kliinilised ja muud andmed:**
- **Saatekirjale tuleb esitada järgnev informatsioon:**
 - Patsiendi tööanamnees:
 - Praegune töökoht ja amet (tööandja ametlik nimi, töökoht/töökohad ja amet/ametid, kus tervisehäire tekkis, tööstaaž).
 - Peamised tööülesanded (nt kuvaritöö, töö välitingimustes, öötöö, füüsiliselt raske töö, käsi ja/või selga koormav töö, psühholoogiliselt koormav töö).
 - Kutsehaiguse kahtlusel varasem tööanamnees, muu hulgas kas ja kuidas on varasemad tööülesanded või töökeskkond võimendanud või põhjustanud tervisehäireid.
 - Vabaaja tegevused, mis võivad olla seotud tervisehäir või seda võimendada.
 - Eelnev anamnees.
 - Diagnoosi või selle hüpoteesi kood RHK-10 klassifikatsiooni alusel.
 - Suunatava seisundiga seotud objektiveerivate uuringute ja analüüside tulemused.
 - Varasemalt probleemi lahendamiseks saadud ravi ja muud meetmed (sh kasutatavad abivahendid, füsioteraapia, logopeed, psühhoteraapia).
 - Peamised kaasuvad haigused.
 - Kasutatavad ravimid (kaasuvate haiguste raviks kasutatavad).
 - Objektiivne leid ja täpsustatud funktsioonihäired viimasel perearsti külastusel.
 - Alkoholi, uimastite kasutamine (eelkõige ohutuskriitiliste tööülesannete korral).
 - Vajadusel eelneva ja praeguse seisundi muutuse kirjeldus.

E-konsultatsiooni kokkulepped

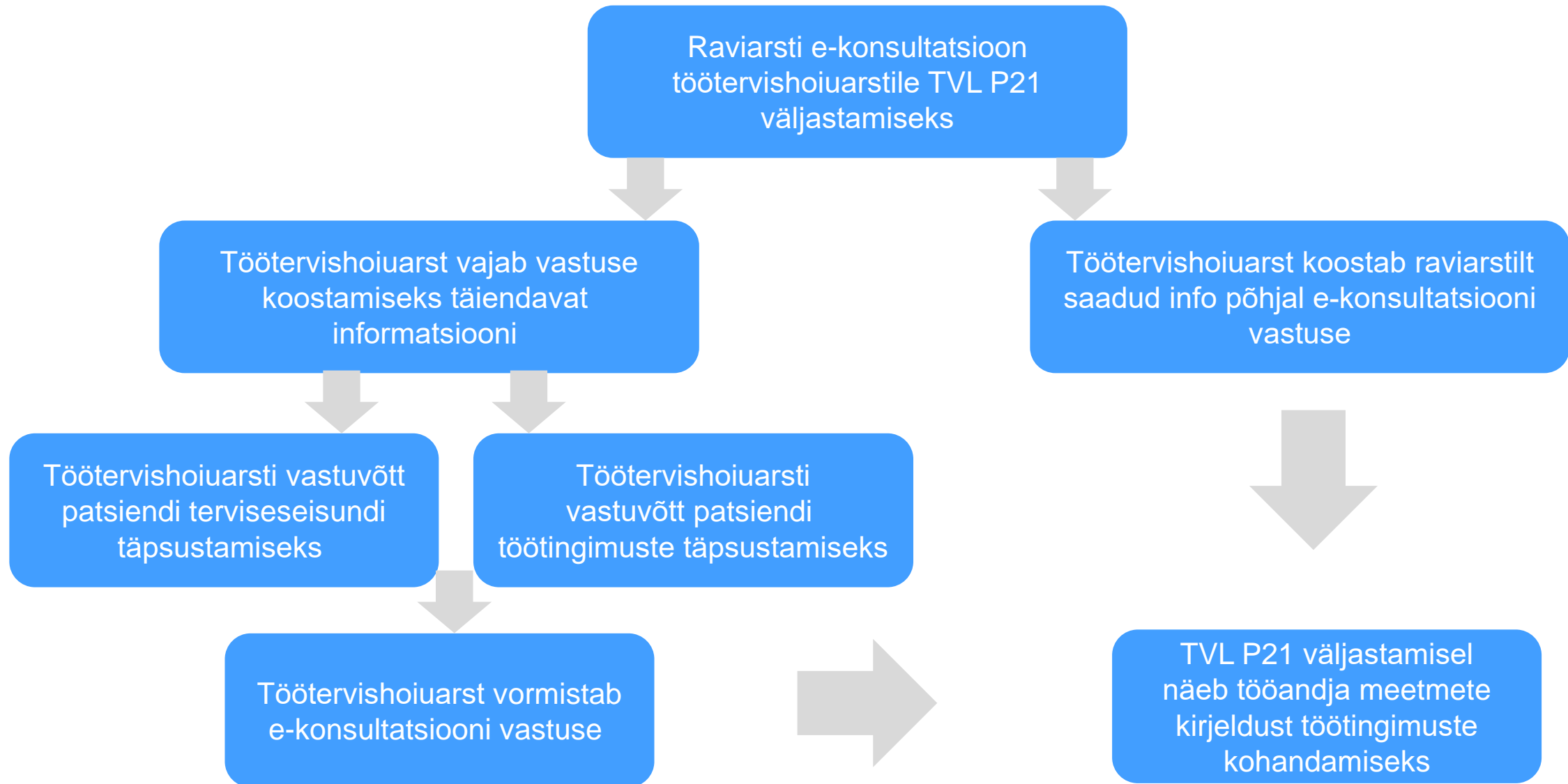
E-konsultatsiooni vastuse korral antava saatekirja vastusel tuleb 15 tööpäeva jooksul esitada:

- Töökeskkonna ja/või töökorralduse kohandamise kirjeldus ja töötamise piirangud.
- Diagnoosi või selle hüpoteesi kood ja nimetus RHK-10 klassifikatsiooni alusel.
- Tervisehäire seos tööga.
- Töökorralduse soovitused töötajale ja tööandjale.
- Vajadusel ravisoovitused ja patsiendi edasise jälgimise soovitus.
- Muud spetsiifilised juhtumi käsitlemise soovitused (nt Töötukassasse meetmete kasutamine vms).

Töötervishoiuarsti e-konsultatsioon

- E- konsultatsioonile vastab haiglate loetelus nimetatud haiglas töötav töötervishoiuarst, mitte tööandja lepinguline TTHT osutaja.
- E-konsultatsioonile vastamiseks on töötervishoiuarstil aega 15 tööpäeva.
- Osalise töövõimetuslehe hindamiseks tehtud töötervishoiuarsti e-konsultatsiooni puhul töötervishoiuarst ei võta patsienti üle vaid konsulteerib alati raviarsti töötaja töötingimuste kergendamise kirjeldamise osas.
- Et vastata e-konsultatsioonile on töötervishoiuarstil võimalik vajaduse korral võtta ühendust patsiendiga ja/või tema tööandjaga ning leppida kokku aeg kontakt- või kaugvastuvõtuks.
- Töötervishoiuarsti vastuvõtu eesmärk on täpsustada töötaja terviseseisundit, töötingimusi ning töökeskkonnast tulenevaid riske.
- Töötervishoiuarst võib paluda tööandjalt töökeskkonna riskianalüüsi täpsustusi.

Töötervishoiuarsti e-konsultatsioon

Töötervishoiuarsti kodeeritavad teenused

Tervishoiuteenuse nimetus	Kood
Töötervishoiuarsti vastuvõtt patsiendi terviseseisundi täpsustamiseks	4512A
Töötervishoiuarsti kaugvastuvõtt patsiendi terviseseisundi täpsustamiseks	4514A
Töötervishoiuarsti vastuvõtt patsiendi töötingimuste täpsustamiseks	4513A
Töötervishoiuarsti kaugvastuvõtt patsiendi töötingimuste täpsustamiseks	4515A

Juhendid, infopäevad ja infokirjad

- **Raviarstide infopäevad (Töötervishoiuarstide Selts)**
- **Tööandjate infopäevad (SOM)**
- **Perearstide infotund (veel ühes infotunnis teeme meeldetuletuse)**
- **Venekeelses perearstide infotunnis ülevaade**
- **Juhend: Töötervishoiuarsti e-konsultatsiooni teenuse juhend töötervishoiuteenuse osutajale**
- **Arstidele infokirjad (perearstidele, partneritele, eriarstidele)**

**Täname
tähelepanu eest!**

info@tervisekassa.ee

TERVISEKASSA